Toelichting schildering “Jezus op de berg Tabor” in het voorportaal van de Taborkapel van de Cenakelkerk

In het kader van de restauratie van de Cenakelkerk en het bijbehorende parochiecentrum is gedurende het restauratiejaar 2010 binnen de werkgroep Fondsenwerving voor de Cenakelkerk het idee ontstaan om een nieuwe schildering toe te voegen aan de Cenakelkerk.
Tijdens het voortraject van dit schilderproject heeft uitvoerig overleg plaatsgevonden tussen Jan Spanhoff, namens het parochiebestuur, Toon Rabou als zeer betrokken pastoor van de Cenakelkerk, Hans Christiaan Smulders, als kunstenaar, Jan van Lier, als kunstkenner van de schilderingen in de Cenakelkerk en Corinne Spanhoff als initiatiefnemer en leider van dit schilderproject.
De verschillende ontwerpen die Hans Christiaan heeft gemaakt, gewijzigd en heeft aangepast zijn in het archief van de parochie “De Verrijzenis” opgenomen.

De naam Taborkapel
De grote zijkapel van de Cenakelkerk; de Taborkapel, heette voorheen Kinderkapel en is ten tijde van de contacten van de missiegroep van onze parochie met de parochie Talca in Chili (tachtiger jaren) omgedoopt tot Taborkapel.
De ikoon van “Jezus op de berg Tabor” die in deze tijd in de Taborkapel stond, heeft onze parochie tijdens deze periode geschonken aan de parochie in Chili ten teken van onze verbondenheid. Sindsdien is er geen afbeelding van “Jezus op de berg Tabor” meer aanwezig in de Taborkapel.
Aangezien het verhaal van “Jezus op de berg Tabor” een belangrijk verhaal uit de Bijbel is, het gaat immers om het hart van het christelijk geloven; de verschijning van God, vond de werkgroep Fondsenwerving het ontbreken van een afbeelding hiervan een gemis in de Taborkapel.

Het voorportaal en de deur
Gebaseerd op deze voorliggende geschiedenis is het idee ontstaan om een schildering van “Jezus op de berg Tabor” in het voorportaal van de Taborkapel aan te brengen, zodat dit belangrijke verhaal over de transfiguratie van Jezus ook een plaats zou krijgen in de Cenakelkerk.
Tijdens het voortraject van dit schilderproject is gekozen voor het voorportaal van de Taborkapel, omdat dit een extra dimensie geeft bij het betreden van de Taborkapel zelf, die qua kleuren bewust heel rustig gehouden is. Wij komen de Taborkapel binnen door een extra lage binnendeur. Jezus zegt: “Ik ben de deur, door Mij komen jullie tot het licht.”
Bovenaan de binnendeur staat daarom de tekst: “Ik ben de deur.”

De schilders van deze Taborschildering
Een andere reden voor het realiseren van deze schildering was dat enkele vormelingen van de Paulusgroep reeds hadden aangegeven dat zij het leuk zouden vinden om in natura hun bijdrage te leveren aan de restauratie van de Cenakelkerk. Tijdens het voortraject van dit schilderproject is aan de overige jongeren van de Paulusgroep gevraagd of zij dit eveneens een mooie wijze vonden om een bijdrage te leveren aan de restauratie. Zeven van de acht vormelingen vonden dit een leuk idee. De jongeren die in december 2010 mee hebben geschilderd aan deze Taborschildering zijn: Jasmijn van Benthum, Annemarijn Bruinsma, Anna Mc Cardle, Martijn Veringa, Mirthe Verweij, Timothy Voss en Mariken Weijs.
Voor de kunstzinnige begeleiding is de kunstenaar Hans Christiaan Smulders gevraagd.
Tevens was dit bijbelverhaal natuurlijk een mooi onderwerp voor catechese aan de jongeren van de Paulusgroep die in januari 2010, na twee jaar voorbereiding, hun Vormsel in de Cenakelkerk hebben gedaan.

De berg Tabor met Jezus, Mozes en Elia
Godsontmoetingen spelen zich vaker op een bergtop af in de verhalen uit de Bijbel; op de berg Sinaï, op de berg Nebo en op de berg Horeb.
Mozes biedt Jezus de wetstafelen aan met op de achtergrond de berg Sinaï. Elia biedt op zijn beurt Jezus de profetenrol aan met de berg Nebo op de achtergrond. De aanwezigheid van Mozes en Elia toont aan dat Jezus in hun voetsporen treedt. Volgens de evangelist Matteüs heeft Jezus zelf gezegd: “Ik ben niet gekomen om de Wet en de Profeten af te schaffen, maar om ze tot vervulling te brengen.” (Mat. 5,17). Jezus staat in het midden, in de lichtkring tussen Mozes en Elia. Hij is met hen in gesprek op de berg Tabor. Alleen de evangelist Lucas vertelt in zijn evangelie waarover Mozes en Elia met Jezus spraken; de Exodus, het levenseinde dat Jezus in Jeruzalem zal moeten volbrengen (Luc. 9,31). Op deze manier is de transfiguratie de pre-figuratie van Jezus’ opstanding.

De slapende schapen
De drie leerlingen van Jezus: Petrus, Jacobus en Johannes liggen bij veel afbeeldingen van “Jezus op de berg Tabor” geschrokken en gefascineerd aan zijn voeten. Volgens de vertelling door Lucas (Luc. 9,32) zijn de leerlingen tijdens Jezus’ gesprek met Mozes en Elia in slaap gevallen, maar dat wordt door kunstenaars meestal niet zo geschilderd. Dezelfde drie leerlingen neemt Jezus mee naar Getsemane, waar hij wil bidden aan de vooravond van zijn lijden. Daarbij vallen Petrus, Jacobus en Johannes in slaap. “Van verdriet” voegt de evangelist Lucas vergoelijkend toe.
Tijdens het voortraject van dit schilderproject is er voor gekozen om drie slapende schapen op de binnendeur te schilderen. De drie slapende schapen op de binnendeur verwijzen naar de drie apostelen die in slaap zijn gevallen. Het is aan ons om “wakker te worden” als wij binnen gaan in het huis van de Heer. De Cenakelkerk zelf is de openbaring na Pasen.

De kleuren en het ontwerp van de Taborschildering
Voor de uitvoering van deze Taborschildering is tijdens het voortraject van dit schilderproject gekozen zoveel mogelijk aan te sluiten bij de schilderingen zoals Piet Gerrits deze in de Cenakelkerk heeft aangebracht, dit geldt zowel voor het gekozen ontwerp als de gekozen kleuren. Er is gewerkt met acrylverf.
Hierna zijn de vier belangrijkste ontwerpen van Hans Christiaan afgebeeld. In het eerste ontwerp is met veel kleur en details gewerkt. In het tweede ontwerp zijn verschillende veranderingen doorgevoerd. Beide ontwerpen zijn erg mooi, maar gezien de geringe afmetingen van het voorportaal zouden deze twee ontwerpen veel te vol en te druk worden in de ruimte die er voor de schildering is.
In het derde ontwerp, in grijstinten, is het verhaal van “Jezus op de berg Tabor” teruggebracht tot de kern, waardoor veel rust ontstaat.
In de eindfase is gekozen voor het vierde uiteindelijke ontwerp: er is gewerkt met de kleuren van de eerste twee ontwerpen en de rust van het derde ontwerp. Na het toepassen van een aantal kleine wijzigingen is het uiteindelijke vierde ontwerp ontstaan.

Het eerste ontwerp

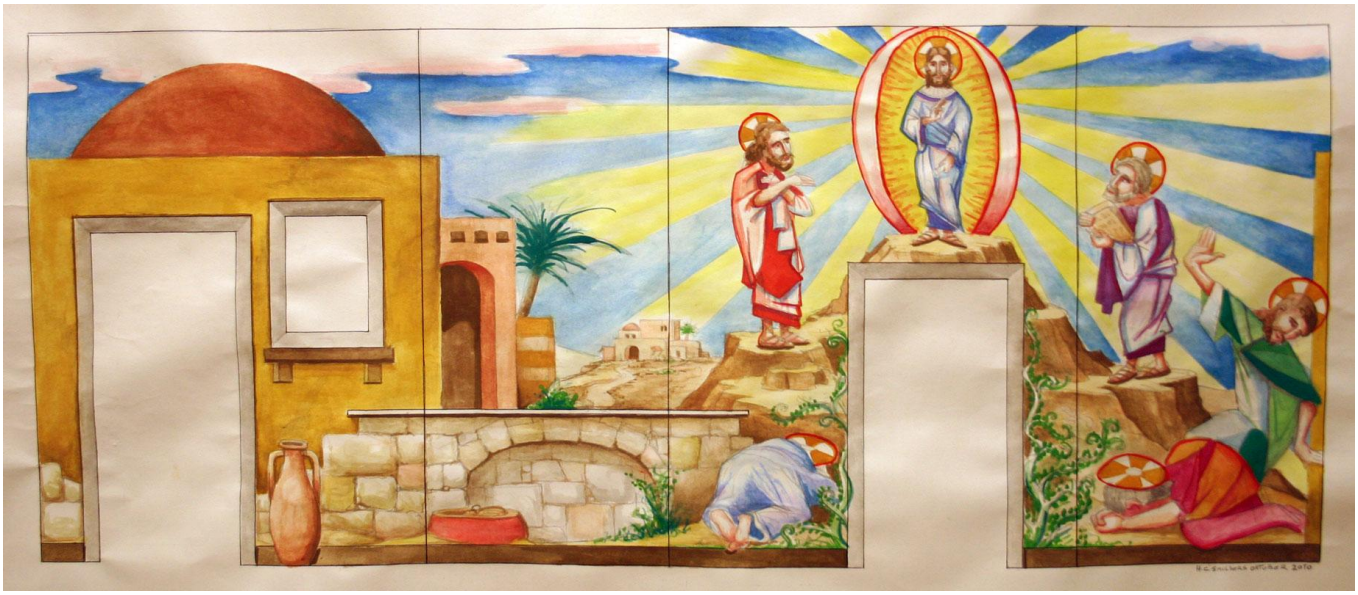

Het tweede ontwerp

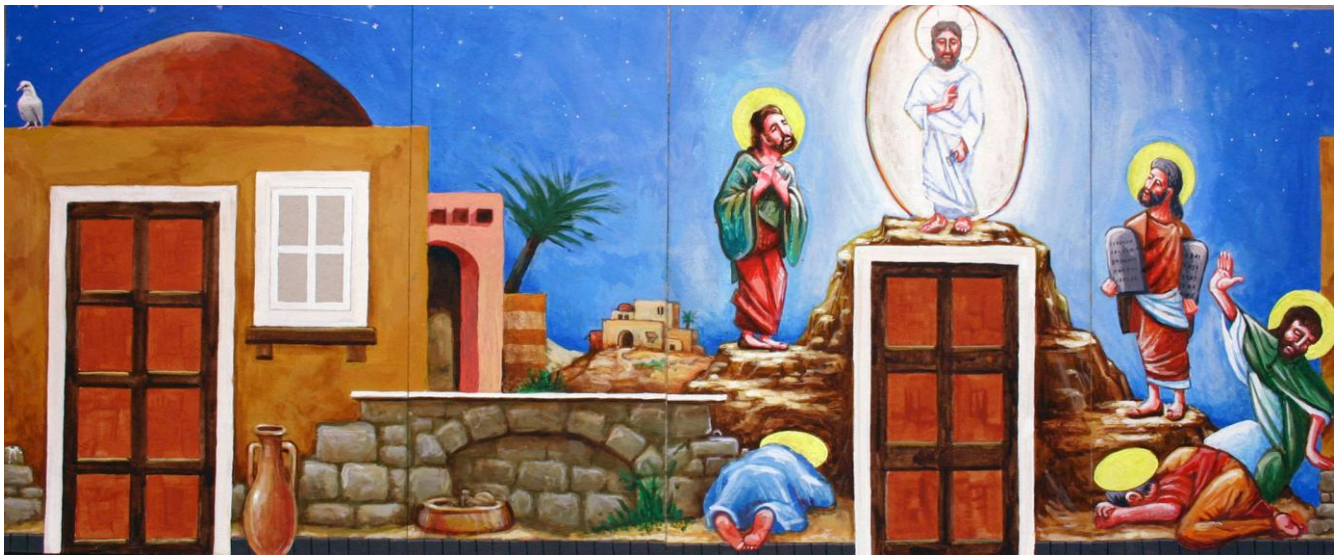

Het derde ontwerp

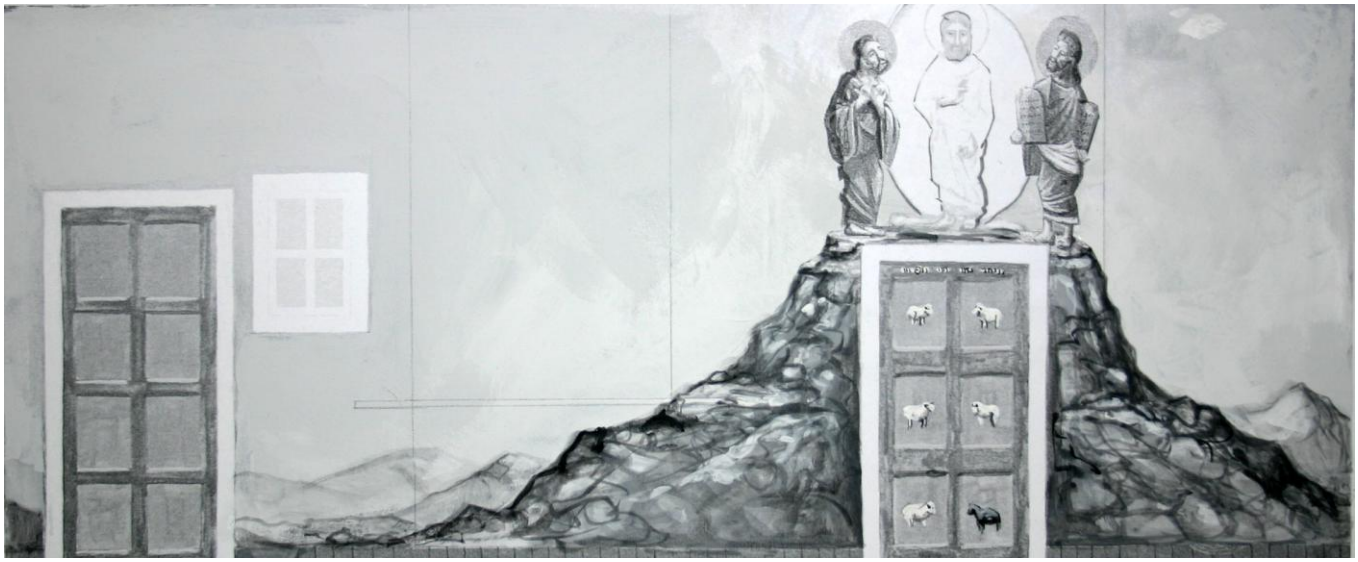

Het vierde ontwerp

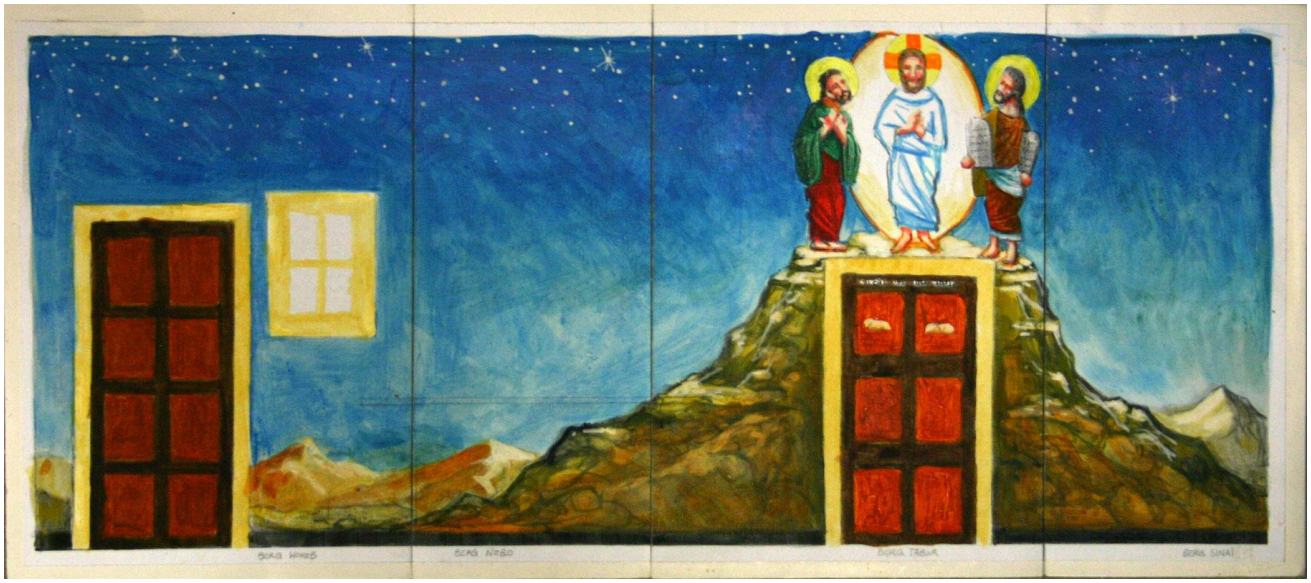

Het was ontzettend leuk om samen met de jongeren aan dit schilderproject te werken. Het was net of zij als het ware een beetje “in de huid van Piet Gerrits gekropen zijn”. Hoe zou hij dit of dat gedaan hebben? Kortom een bijzondere ervaring met een mooi resultaat!

Corinne Spanhoff

Malden, 9 februari 2011